

Руското малцинство

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

Историята на руската имиграция в Чехия датира от 20-те години на 20 век. През този период преподаватели от 11 руски университета, преследвани от комунистите, се преселват на територията на бивша Чехословакия. По-късно, по покана на чешкото правителство, в Прага завършат образованието си 3245 руски студенти. След Втората световна война голяма част от руската интелигенция е депортирана в СССР и изпратена в ГУЛАг. Втората имиграционна вълна е по-малобройна и се състои основно от жените на чешките студенти. Най-малобройна е последната имиграционна вълна, започнала след разпада на Съветския съюз. Тя включва както интелектуалци, така и работници и новобогаташи.

Според последното преброяване от 2002 г. в Чехия живеят 12 369 руснаци, но значително повече (19 416 души) смятат руския за свой майчин език.

На територията на Чешката република съществуват няколко руски сдружения: Русская традиция, Артек, Русский институт, Асоциация русских обществ в Чешкой републике и др. Според Алексей Келин, представител на руското малцинство в Съвета на малцинствата към правителството, традиционен обединяващ фактор за руската общност обаче е православната църква. В Прага най-разностранна дейност развива сдружение “Русская традиция” с председател Игор Золоторев. То организира концерти, издава едно от най-хубавите списания на малцинствата “Русское слово”, публикува редица книги.

С няколко въпроса относно списанието и живота на руското малцинство в Чехия се обърнахме към главния редактор на “Русское слово” **Андрей Фозикош**.

Г-н Фозикош, с какво се отличава “Русское слово” от останалите, предимно комерсиални, списания и вестници, които излизат на руски език?

Ние пишем за руската общност тук. Мисля, че материалите ни за историята на руското малцинство, както и статиите, отнасящи се до адаптацията на нашите сънародници в Чехия, са много съществени за себепознаването и обединението на разнородната руска диаспора. Сигурно знаете, че тя се е формирала през 20-те години на миналия век и според своя произход и емиграционна мотивация се дели на няколко групи. Нас ни интересуват всички т.нар. “вълни” на руската емиграция. При това не избягваме “горещите” теми. В тази връзка мога да посоча почти двегодишната полемика около статията на Иван Савицкий “Кой съм аз и кои са ТЕ”, в която се включиха и чешки учени, пишещи на тема Русия и Европа.

сват всички т.нар. “вълни” на руската емиграция. При това не избягваме “горещите” теми. В тази връзка мога да посоча почти двегодишната полемика около статията на Иван Савицкий “Кой съм аз и кои са ТЕ”, в която се включиха и чешки учени, пишещи на тема Русия и Европа.

Положението на руското малцинство в Чехия не е леко и това до голяма степен е обусловено от историческите събития. Как се справяте с тази ситуация?

Ние се стремим да бъдем мост между руската общност и мнозинството в Чехия. “Русское слово” подкрепя дейността на нашия издател – сдружение “Русская традиция”. Ангажираме се в културната област, където акцентираме върху взаимното въздействие между чешката и руската култура, организираме концерти на чешки, руски и други изпълнители; на всички нива подкрепяме идеята за взаимното уважение и толерантност между различните представители на мултикултурното общество. Мога да цитирам два великолепни галаконцерта Bravo opera! в Сметановата зала, в които участва и българското сопрано Христина Василева, както и двата цигулковни концерта на известни чешки и руски интерпретатори... Разбира се, в списанието отразяваме тези и редица други интересни прояви. Нашата редакция участва в издателските проекти на “Русская традиция”. Благодарение на дотациите от Пражкото кметство издадохме книгата на Иван Савицкий за историята на руската емиграция, редица поетични и прозаични сборници, както и новоизлязлата книга “Пазители на православната вяра”...

Списанието ни получават и редица чешки читатели, висши учебни заведения, училища и др., тъй като в него публикуваме факти, че руснаците тук не са мафиоти, както в повечето случаи ги представят тукашните медии и че между нас има много забележителни руснаци, украинци и беларуси, които са пълноценни членове на чешкото общество... В серията портрети “Нашите таланти” представихме например оперната певица Марина Вискворкина, солистка на Държавната опера в Прага, най-добрия балетист от Народния театър и носител на наградата “Талия” Александър Катсапов и много други.

Прави впечатление, че Вие давате предимство на оригиналните материали пред взаимстваните статии. Как успявате да “спечелите” за списанието видни личности, политици и министри?

Ние се стремим да поддържаме основната проблематика за живота на малцинствата и връзката им с мнозинството. Респектираме и мнението на другите. Затова Карел Гот, Павел Достал, Зденек Шкромач и много други видни личности се отзоваха с удоволствие на нашата покана за разговор. Намираме голямо разбиране и в Международната организация по миграция (ИОМ), която ни помага с полезна информация за включването на редица наши читатели в проектите за интеграция на чужденците и улесняване получаването на постоянен местожителство за избрана група от тях. ■

